

اختلاس کرزی و اخلاص اشرف غنی در قضیه کابل بانک

کمک به بهبود توانمندی های کشور نوعی وطن دوستی است. اگر کسی با دانش، مهارت و تجربه ی که دارد، در افزایش توانمندی های عمومی کشور نقش آفرینی کند، بی گمان خدمت بزرگی به وطن کرده است و تلاش و همت او نزد ملت ارزش و شان والایی خواهد داشت.

(استاد صباح)

ما آفیانوسی ز هم گسسته ای هستیم
مردمی درد مند و خسته ای هستیم
غرق شدیم در ظلمت و بی عدالتی ها
در کویر هستی آینه شکسته ای هستیم.

ما فیای اداره کرزی برای خرید و فروش، ترافیک و قاچاق مواد مخدر راه ها و شیوه های مختلفی را در اختیار داشتند. بانکها، شرکت های امنیتی، شرکت های ساختمانی، شرکت های ترانزیتی و تجارتی، شرکت های هوایی، پولیس، اردو و امنیت همه در دست آنان قرار داشت.
کرزی اعتراف میکرد: فساد در افغانستان یک حقیقت است و یک حقیقت تلخ است.

مردم تنها از روی چپاول حدود یک میلیارد دالر در کابل بانک که محمود کرزی و حسین فهیم شامل آن اند. اگر حمایت کرزی و معاونش از برادران دزد شان نمی بود، باید این دو در پشت میله های زندان می بودند اما دیده می شود که در دوسیه بحران کابل بانک حتی نامی از دزدان اصلی برده نمی شود.

کرزی در سخنرانی ای به مناسبت روز جهانی مبارزه با فساد گفت: فساد در افغانستان یک حقیقت است و یک حقیقت تلخ است، قسمتی از این فساد که در ادارات ماست و فساد خورد است، رشوت است، از خود ماست قسمتی دیگر فساد که فساد بزرگ است و به صدها میلیون دالر است او از ما نیست.

او چپاول چندین میلیون دالری و زمین دزدی های وسیع خانواده خود و دیگر مقامات حکومتش چون قانونی، بسم الله محمدی، سیاف، عطا محمد نور، اسماعیل خان و... را «فساد خورد» نامیده و عملاً به آنان برائت می دهد. وقتی غارت چند صد

میلیون دالری از نظر کرزی «فساد خورد» باشد، معلوم نیست فساد های در سطح بیرون از دولت که کرزی آنرا «فساد بزرگ» می‌داند چه ارقام وحشتناکی را احتوا می‌کند که تا حال او و دولتش آنها را به ملت فاش نکرده اند. مردم تنها از روی چپاول حدود یک میلیارد دالر در «کابل بانک» که برادرش محمود کرزی و برادر معاونش حسین فهیم شامل آن اند به دروغین بودن اظهارات کرزی پی برده اند.

اگر حمایت کرزی و معاونش از برادران دزد شان نمی‌بود، باید این دو در پشت میله های زندان می‌بودند اما دیده می‌شود که در دوسیه بحران کابل بانک حتی نامی از دزدان اصلی برده نمی‌شود. در «گزارش بحران کابل بانک» که اخیرا از جانب «کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری» در ۱۰۴ صفحه انتشار یافته است هرچند واضحا معلوم می‌شود که به بخش هایی از حقایق پرده انداخته شده و از جمله نام هیچ یک از دزدان کلان برده نشده است، اما بعضی حقایق دردناک این بزرگترین کلاهبرداری مالی در تاریخ افغانستان درج گردیده است. با مرور این گزارش می‌شود به وضوح دست باز مافیای اقتصادی را در تار و پود دستگاه پوشالی کرزی دید و دریافت که با چی شیوه های نیرنگی داشته های ملت را غارت نموده به خارج انتقال می‌دهند. «بعد از اینکه کابل بانک تحت متولیت قرار گرفت، کشف گردید که بیشتر از ۹۲ فیصد کتاب قرضه بانک یا ۸۶۱ میلیون دالر به نوزده تن افراد و تجارتهای وابسته صادر شده که نفع آن به جیب دوازده تن واریز می‌شود.» درحالیکه باید متهمان این خیانت، محاکمه و جزا داده می‌شدند، کرزی شخصا بصورت غیرقانونی در حمل ۱۳۹۱ طی فرمانی به آنانی که قروض را می‌پردازند معافیت از محاکمه و بخشایش سود را اعلام نمود. این در حالیست که تنها سود حاصله از این مبالغ کلان به دهها میلیون دالر می‌رسد که کرزی هرگز حق نداشت آنرا به کسی ببخشد.

بخش دیگر و تکانه‌دهنده گزارش: درحالیکه متهمان اصلی دغلبازی کابل بانک آزاد می‌خرامند، وزارت مالیه با امضای تقاهمنامه‌ای با «د افغانستان بانک»، وعده سپرده که پولهای به غارت رفته «کابل بانک» را طی هشت سال آینده از بودجه ملت پرداخت نماید. اولین قسط این پول به مبلغ ۵۱ میلیون دالر در بودجه سال جاری اجرا گردید که پارلمان فاسد نیز به آرامی به این بودجه رای مثبت داد. در آخرین تحلیل دولت کرزی پولی را که باید به خاطر تعلیم و تربیه و صحت و پروژه های رفاهی مردم به مصرف می‌رساند، به جیب چند خاین ملی واریز نمود. این مردم بیچاره افغانستان بودند و هستند که بار دزدی سازمان یافته مافیای کابل بانک و سایر تطاولگری های بی مرز را متقبل می‌شوند.

این گزارش به کمک های چندین میلیونی کابل بانک به سیاستمداران افغان البته بدون ذکر نامشان اشاره دارد. از جمله نه عشار شش میلیون دالر «به زعامت افراد دخیل در سیاست» را شخص فرنود تصدیق نموده و گفته شده که «هفت شخص وجود دارند که از بانک مبلغ سه عشاریه یک میلیون دالر مقروضند ولی به خاطر موقعیت های سیاسی شان هیچ اقدامی مبنی بر حصول این قروض صورت نگرفته است.» در ضمن «افراد متعدد دخیل در سیاست پرداخت های نقدی بلاعوض از جانب رییس اسبق اجرایی فقط از روی حسن نیت و ساختن متحدین سیاسی دریافت نموده اند.»

این پولهایی که گزارش از آن منحیث «کمک بلاعوض» یاد کرده در واقع رشوه هایی بوده که به مقامات مهم و از جمله مسئولین د افغانستان بانک پرداخت گردیده تا در برابر تقلب های گسترده کابل بانک سکوت نموده و در همین حالت رتبه اعتبار بانک را بالا ببرند. شخص قدیر فطرت رییس وقت «د افغانستان بانک» یکی از متهمان این خیانت ملی است که

فعلا در پناه اربابان امریکایی‌اش در آنکشور با دالر های حرام عیاشی دارد. گزارش یادشده دولت افغانستان را محکوم می‌کند که در دستگیری و برگرداندن فطرت به افغانستان تلاش جدی به خرج نمی‌دهد.

«وال استریت ژورنال» در گزارشی به تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱ نوشت که مقامات افغان با گرفتن رشوه از کابل بانک جلو بازرسی دقیق آنرا گرفتند که منجر به تقلب و سقوط بانک گردید. این روزنامه به نقل از مقامات افغان و امریکایی نوشت: «در میان کسانی که مظنون به گرفتن پول از کابل بانک اند، عمر زاخیلوال وزیر مالیه، فاروق وردک وزیر تعلیم و تربیه و حنیف اتمر وزیر داخله قبلی شامل اند.»

گزارش بحران کابل بانک در ارتباط به قدیر فطرت می‌نویسد: «رئیس سابق د افغانستان بانک و معاون اول رییس اسبق مظنون به تسهیل، اخفا و خودداری عمدی از جلوگیری جرایم اختلاس، جعل و تطهیر پول بودند. همچنان آنها مظنون به بازداشتن اداره عالی نظارت در اجرای تحقیقات از طریق ارادئه گزارشات منحرف کننده و ارائه نادرست حقایق به منظور گمراه نمودن مقامات عالی‌رتبه میباشند. آنها همچنان به سهل انگاری در تحقیق سوابق تعلیمی، اجتماعی و مسلکی رئیس اسبق اجرایی کابل بانک و ادارات نظارتی در مطابقت با قانون اند.»

بنابر گزارش، شیرخان فرنود در حالی جواز کابل بانک را از د افغانستان بانک دریافت نمود که قبلا «در روسیه به خاطر بانکداری غیرقانونی، تطهیر پول، خریداری ملکیت به اهداف غیرقانونی و تنظیم یک اتحادیه جنایتکاران تحت جلب قرار داشت» و دولت روسیه انترپول کابل را نیز در جریان قرار داده بود.

در اواخر نوامبر ۲۰۱۲، شرکت کرول اسوشیتس از بازرسی مستقلی که از کابل بانک به عمل آورده گزارشی منتشر نمود. درین گزارش گفته شده که «چند سیاستمدار ارشد افغان از بحران کابل بانک سود بردند.»

این گزارش می‌افزاید که قسمت اعظم قرضه‌ها تنها به ۱۹ فرد یا شرکت داده شده بود. بازرسان این شرکت ۱۱۴ مهر را یافتند که گردانندگان کابل بانک برای قانونی جلوه دادن اسناد جعلی چندین شرکت دروغین از آنها استفاده می‌کردند. درین گزارش از محمود کرزی برادر رییس جمهور نیز نام برده شده است که قرضه های غیرقانونی بدست آورده است. حسین فهیم نیز از جمله شرکای کابل بانک بود که قرضه ها را تا کنون بازپرداخت نکرده است.

«نیویارک تایمز» در مقاله‌ای به تاریخ ۲۸ نوامبر ۲۰۱۲ نوشت: «مداخله های ریاست جمهوری باعث شده که تلاشها برای حل تقلب عظیم در کابل بانک مختل گردند. حامد کرزی و جمع کوچکی از بلند پایه ترین دستیارانش به سارنوالان دیکته می‌کنند که علیه کی باید اقامه دعوا صورت گیرد و چه کسی معاف گردد.»

در محکمه اختصاصی کابل بانک، شیرخان فرنود فاش نمود: «از نظر من چهار بازیگر در بحرانی ساختن کابل بانک دست دارند، اول حاجی حسین فهیم، دوم خلیل الله فیروزی، سوم سارنوالی و چهارم خود رییس جمهور کرزی من واضح و بدون ترس می‌گویم اول حاجی حسین فهیم برادر مارشال محمد قسیم فهیم ۱۷۸ میلیون دالر از بانک گرفته است.»

فرنود به محکمه گفت بیست میلیون دالر از پولهای گم شده در پیکار های انتخابات حامد کرزی به مصرف رسیده اند. در ضمن ادعا نمود که به وزیر مالیه عمر زاخیلوال نیز پول پرداخت شده است. او با اشاره به خلیل فیروزی گفت:

«از این پول ها دولک دالر به عمر زاخیلوال دادی که حاضر هستم ثابت کنم و هشت لک هم به داوودزی.»

بحران «کابل بانک» اوج چپاولگری در دستگاه فاسد و حاکم را می‌رساند و از آنجاییکه دولت هنوز هم در برابر این خیانت بزرگ از معامله گری کارگرفته دست مظنونین اصلی را باز گذاشته، احتمال تکرار اینچنین خیانتها در سایر بانکها

و ادارات مالی کشور شدیداً ممکن است که بازهم مردم مظلوم افغانستان متضررین اصلی یک چنین دغلبازی خواهند بود. خلیل الله فیروزی میگوید که دولت، این بانک را به صورت غیر قانونی از ما تحویل گرفته است. اگر این بانک از سوی دولت از ما پس گرفته نمی شد؛ ما مشکلات به وجود آمده را خود حل می کردیم. در جریان این محاکمه سارنوال موظف گفت که خلیل الله فیروزی فرصت سوءاستفاده از پول کابل بانک را به شخص خود و شرکایش مساعد ساخته بود. او تصریح کرد که شیرخان فرنود و خلیل الله فیروزی از متهمان اصلی قضیه کابل بانک هستند. شیرخان فرنود سهام دار کابل بانک سرمایه این بانک را روی مکان های غیرمجاز و غیر قانونی به مصرف رسانیده است. اما شیرخان فرنود در واکنش به گفته های دادستان موظف گفت: "من ثابت می کنم که پول قرضم تکمیل و قرض من بالای دولت باقی می ماند.

از جمله ۹۱۱ میلیون، ۴۰۶ میلیون آن را من از طریق صرافی صافی شاهین پیدا کرده ام. او گفت که ۲۸۷۰۰۰ میلیون دالر میان کابل بانک و صرافی شاهین تبادل گردیده است. فرنود گفت که ۱۱ بلاک گل بهارستان که در شهر کابل واقع شده از وی است و اگر این ۱۱ بلاک را بدست آورد به دولت تحویل می دهد. باید گفت که صرافی شاهین در دوبی است و این صرافی از شخص فرنود می باشد. همچنین مدیر تصفیه کابل بانک نیز گفت: ما به لیست شما که از صرافی شاهین ارایه گردیده؛ دسترسی نداشته ایم." خلیل الله فیروزی یکی از متهمان دیگر کابل بانک در دفاعیه از خود گفت: چرا دولت افغانستان و امریکا آقای فطرت و معاونش را به محکمه حاضر نمی کنند؟ تمام قرضه ها به اساس سیستم بانکداری داده شده؛ به حیث رییس عامل کابل بانک من جوابگوی حدود ۳۷ میلیون افغانی می باشم." او گفت که ما خلاف قانون و بدون محاکمه زندانی شدیم و به ما ظلم صورت گرفته است. قابل ذکر است که ادامه محاکمه متهمان به روز سه شنبه موکول شده است. قضیه کابل بانک بزرگترین پرونده مالی افغانستان به شمار می رود که چند سال قبل به دلیل اختلاس سرمایه گذاران، این بانک با ورشکستگی مواجه شد. نزدیک به یک میلیارد دالر در این بانک ناپدید شد. چند روز بعد از برگزاری مراسم تحلیف ریاست جمهوری، اشرف غنی فرمان رسیدگی به پرونده این بانک را صادر کرد که به باور آگاهان این قضیه آزمون بزرگی فرا راه حکومت جدید می باشد.

نشریه زن درمورد فطرت مینویسد- قدیر فطرت رئیس د افغانستان بانک که به امریکا گریخت و استعفا داد و ظاهراً علت آنرا تهدید یک عده زورمندان و انمود ساخته و گفته است که زندگی اش در افغانستان به خطر جدی مواجه بوده است. فطرت در سالهای آخر حکومت تنظیمی ربانی رئیس بانک مرکزی شد، بعد در دوران کرزی به حیث معاون دوم د افغانستان بانک مقرر گردید. بعد از اینکه پول جدید چاپ و قرار شد پول های کهنه جمع آوری و حریق گردد، وی منحنیث مسئول زون شمال برای این کار تعیین گردید. او به تمام اعضای گروپ خود دستور داده بود که پول جنبشی را با ارزش نصف پول دولتی آنزمان تبادل نموده ولی مساوی با پول دولتی گزارش دهند. درین معامله وی میلیون ها افغانی را به جیب زد. از طرف دیگر خودش شخصاً در حریق کردن پول های کهنه شرکت کرده و میلیون ها افغانی را حریق شده گزارش میداد ولی این مبالغ هنگفت را توسط گماشتگان خود دوباره به بانک آورده با پول جدید تبادل میکرد. حتی وی بانکوت های با شماره د- ی را که دولت ایران برای همیاران تنظیمی خود چاپ میکرد و در گردش بود، به همان نرخ معمولش با پول جدید تبادل کرده ولی به قیمت پول دولتی گزارش داده که از این طریق نیز پول فراوانی به جیب زد. قدیر فطرت بعد از بدست آوردن میلیون ها افغانی در معاملات بالا، د افغانستان بانک را ترک گفته شامل بانک جهانی در امریکا شد، جایی که با فامیلش زنده گی میکرد. فطرت به تنظیم جمعیت و شخص ربانی تعلق داشت، در سال ۲۰۰۷ از

طرف کرزی به حیث رئیس د افغانستان بانک مقرر گردید. با آمدنش در بانک مرکزی اکثریت آمرین بخش ها را تبدیل نموده و به عوض آنان افراد خود را مقرر کرد.

طی این چند سال وضع کابل بانک بحرانی بوده و بسوی ورشکستگی میرفت اما فطرت به محمد ظاهر امر دیپارتمنت سوپرویزن (نظارت) دستور داده بود که کابل بانک را به درجه ۲ ارزیابی نماید و نظر به سیستم درجه بندی جهانی بانکها، به بانکی درجه ۲ گفته میشود که عایدش تفاوت کمتری با مصرف داشته و خطرات قروض آنها کمتر از ۵۰٪ باشد، درحالیکه کابل بانک مصارف فوق العاده بالائی نسبت به عاید داشته و به کسانی قرضه داده بود که امکان نداشت آنرا دوباره بدست آورند. طبق گزارشات بعد از هر بررسی، کابل بانک مبلغ یک میلیون دالر به قدیر فطرت میپرداخت و شیوه بررسی قسمی بود که محمد ظاهر توسط مسئولین کابل بانک به دویی برده میشد و در بهترین هتل جابجا شده امکانات عیش و نوش را برایش مساعد میساختند و در ختم نظر مساعد بانک درجه دوم را از وی میگرفتند. فطرت با یک تعداد صرافها جور آمده و در وقت کشیدن دالر به مارکیت به نرخ داده شده توسط آنها موافقه کرده و در جریان تبادل ۵۰٪ پول افغانی را نوت ۱۰-۲۰-۵۰ افغانی گرفته و درین معاملات پول زیادی را بدست می آورد. گفته میشود که یک مقدار زیادی ازین پول های خورد در بانک مرکزی جمع گردیده است.

بعد از سقوط بانک انکشافی افغانستان، فطرت بالای عزیزی (مالک عزیزی بانک) که در آنزمان در پروژه های ساختمانی خود در دویی ضربه خورده و عزیزی بانک را به مرز سقوط رسانیده بود، فشار می آورد تا بانک انکشافی را خریداری نماید. عزیزی این بانک را خریداری کرده به نام باختر بانک مسما میسازد. از طرف دیگر عزیزی را مجبور میسازد تا نورخان حیدری را که از بدخشان و دوست بسیار نزدیک فطرت میباشد به حیث رئیس اجرایی عزیزی بانک تعیین نماید در مقابل فطرت موافقه کرده است عزیزی بانک را که وضع خوبی نداشت بانک درجه ۲ ارزیابی کند. عزیزی، حیدری را با معاش ماهوار بیست هزار دالری به حیث رئیس اجرایی عزیزی بانک مقرر کرد، خانه مجالی را در دویی برایش به کرایه گرفت و تکت رفت و آمدش را به دویی میپردازد. این شخص بانک را از بدخشانی های خود پر کرده و کارمندان غیر بدخشانی را جواب داده و یا به ولایات تبدیل نموده است.

خریداری بانک انکشافی و تبدیل آن به باختر بانک موقعیت ورشکسته عزیزی بانک را تغییر داده و از ورشکستگی نجاتش میدهد معلوم نیست درین معامله سری چه مقدار پول نصیب قدیر فطرت گردیده است. بعد از ورشکست شدن کابل بانک و افشای نام کسانی که از کابل بانک میلیون ها دالر قرضه گرفته بودند، لوی سارنوالی او را به جرم غفلت در وظیفه و خیانت ملی متهم ساخته و تحت سرپرستی سارنوال قادری، گروهی را توظیف نمود تا از فطرت تحقیق نمایند، ولی بعد از دو تحقیق، فطرت با اخذ چهار ماهه معاش پیشکی به امریکا فرار کرد و برای فریب مردم مسئله امنیتش را بهانه قرار داد در حالیکه او خود شریک جرم مافیای کابل بانک به شمار میرود.

همچنان درین ماجرا تعدادی از نشریه های غربی درباره راپور کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری در رابطه با چپاول سرمایه های کابل بانک مطالبی را به نشر رسانده اند. روزنامه های نیویارک تایمز و وال ستریت ژورنال بعضی نکات این ارزیابی را اقتباس آورده می نویسند که دخالت های سیاسی سبب می شود که تحقیقات در مورد بحران کابل بانک شفاف و سریع نباشد. به نوشته این روزنامه ها مقامات عدلی و کمیته مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری در باره مداخله مقامات حکومتی در تحقیقات سخن می گویند، اما هیچ یک نمی گویند که کدام مقامات

با دخالت خود مانع کار تحقیق در مساله کابل بانک می شوند. از سوی دیگر روزنامه های نیویارک تایمز و وال ستریت ژورنال می نویسند، در حالی که همه می دانند نام افراد شناخته از جمله محمود کرزی بردار رییس جمهور و حصین فهیم برادر معاون اول ریاست جمهوری در این بحران پیهم ذکر می شود، اما تا حال هیچ اتهام رسمی علیه این افراد وارد نشده است. روزنامه وال ستریت ژورنال از قول ستیفنی اوست فیلد مشاور سیاسی در موسسه گلوبل ویت نیس می نویسد که گفته است ماجرای کابل بانک ناکامی حکومت افغانستان و جامعه جهان را در این کشور برملا می سازد. به گفته اوست فیلد تا سال های سال مردم افغانستان تاوان این فساد بزرگ اداری را با قیمت خدمات اجتماعی، امنیتی و زیربنائی که مردم افغانستان به آن نیاز میرم دارند، خواهند پرداخت.

به نوشته روزنامه دیلی تلگراف چاپ بریتانیا اشخاصی کوچکی به دستور مقامات بلند کابل بانک اسناد غیر قانونی و بی اساس را برای پرداخت قرضه ها ترتیب داده اند و طبق آن صدها میلیون دالر این بانک حیف و میل شده و غیر قانونی از افغانستان خارج شده است. به نوشته دیلی تلگراف حد اقل ده پیلوت از این بانک پول می گرفتند تا مقادیر هنگفت پول نقد را به دویی انتقال بدهند. روزنامه دیلی تلگراف چاپ بریتانیا هم می افزاید، چور و چپاول در کابل بانک یک نوع ترسی را در بین کمک دهنده گان ایجاد کرده و این تشویش را بار آورده است که یا حکومت رییس جمهور کرزی نمی تواند فساد را از بین ببرد و یا نمی خواهد این کار را انجام بدهد. روزنامه از قول سفیر بریتانیا در کابل می نویسد که گفته است موضوع کابل بانک یک امتحان می باشد، برای جرم کسانی که با اسناد در افغانستان دستگیر می شوند. به گفته سفیر بریتانیا اگر اتهامات علیه دیگران را کنار بگذاریم حد اقل دو مسوول اساسی این بحران شیرخان فرنود و خلیل الله فیروزی که جرم آنها ثابت است باید بسزای اعمال خود برسند، در غیر آن امیدواری برای این که حکومت افغانستان مسوولین دیگر را به کرسی عدالت می نشاند، بجا نخواهد بود.

کرزی رییس جمهور قبلی دویارادریک موزه نموده میگفت:

این بانک، از حمایت کامل دولت برخوردار بوده و پول مردم، در آن محفوظ است.

بعد از آنکه در مورد ۳۰۰ میلیون دالر خساره کابل بانک راپورهای منتشر گردید، یکتعداد مشتربهای این بانک، حسابات خود را بسته نمودند. کابل بانک در نتیجه بی احتیاطی، سرقت و مشوره های غلط مشاورین خارجی و دست داشتن در فساد، با بحران مواجه گردید. به گفته موصوف، مؤسسات و مشاورین خارجی، که در بدل ایجاد نظام بانکی، نظارت و بلند بردن ظرفیت در افغانستان، از کشورهای اروپایی و امریکا صدها میلیون دالر گرفته اند، نه تنها کار خود را به شکل درست انجام نداده اند، بلکه در ایجاد مشکلات نیز دست دارند. حامد کرزی گفت که یک اداره معتبر بین المللی نظارت و کنترول بانکها (پرایس وچ کوپر)، برایش قیل از اینکه کابل بانک با بحران مواجه گردد، در یک راپور از درست بودن امور در این بانک، اطمینان داده بود. وی علاوه نمود: در این راپور گفته شده بود که کابل بانک، با بهترین وجه به پیش میروود و فعالیت آن، کاملاً قانونمند و سالم است. کرزی افزود که اداره یادشده، تحت تعقیب اداره مبارزه علیه فساد اداری و لوی خرنوالی قرار دارد تا معلوم گردد که اداره یادشده، چرا به دولت افغانستان معلومات نادرست داده است. از دو اداره خارجی دیگر (بیرینگ پایننت) و (دیلایت) نیز در مورد مشکل کابل بانک، پاسخ میخواهد. این دو اداره در بدل میلیونها دالر، در بخش ایجاد نظام بانکی در افغانستان کار میکنند؛ اما در حل مشکل کابل بانک، موفق نشده اند. بر اساس اظهارات موصوف، برای حکومت افغانستان در نتیجه بررسی ها معلوم گردید که چه مقدار پول و چگونه از کابل بانک،

خارج گردیده و به بانکهای امریکایی و اروپایی منتقل گردیده است. کمری از کشورهای امریکایی و اروپایی، که این پول به آنها انتقال داده شده، تقاضا نمود تا بدون کدام عذر و معذرتی، پول یادشده را به "د افغانستان بانک" تسلیم کنند و عاملین آنرا به حکومت افغانستان معرفی نمایند.

موصوف از سهم داران یادشده، نام نبرد و مقدار پول خارج شده از بانک را نیز مشخص نکرد؛ اما گفت سهم داران سابق این بانک که به شکل غیرقانونی پول خارج نموده اند، باید در مدت یک ماه، حسابات خود را با کابل بانک تصفیه نمایند. اگر سهم داران این کار را نکنند، با برخورد قانونی حکومت مواجه خواهند شد.

حکومت، سهم داران قبلی کابل بانک را که به شکل غیرقانونی از بانک قرضه گرفته اند، خارج نموده است. امادرجدیدترین اقدام داکتر اشرف غنی، با صدور حکمی خواستار حل فوری قضیه کابل بانک و استرداد دارایی های آن شد. اداره امور و دارالانشای شورای وزیران، در خبرنامه ی گفته است که این حکم با در نظر داشت حکم فقره ۱۶ ماده شصت و چهارم قانون اساسی به شرح زیر صادر شده است:

۱. ستره محکمه قضیه بحران کابل بانک را که از مدت یک سال در محکمه استیناف ولایت کابل بلا تکلیف مانده، تعقیب و در ظرف یک و نیم ماه از تاریخ صدور این حکم، اتهامات وارده از سوی خانونال موظف به شمول اتهام جرم پول شویی را دقیقاً بررسی و در پرتو سایر اسناد و شواهد، دلایل و مدارک دست داشته فیصله نماید.

۲. لوی خانونالی و سایر نهادهای ذیربط، بدون تعلل مکلف اند تا در قسمت دریافت شواهد و اسناد مرتبط به قضیه با محاکم همکاری نمایند.

۳. به اداره لوی خانونالی هدایت داده میشود تا سایر شرکا، افراد و اشخاصی که در بحران مالی کابل بانک شریک و از جانب آن اداره متهم شناخته شده اند، مورد تعقیب عدلی قرار داده و طی مدت ۱۵ روز از تاریخ صدور این حکم، علیه شان در محکمه اقامه دعوا نماید.

۴. اداره لوی خانونالی موظف است تا از تنفیذ حکم محکمه ابتدائیه در مورد قضیه کابل بانک نظارت نموده در ظرف سه روز بعد از صدور این حکم، متهمین متذکره را توقیف و تا فیصله نهایی محاکم ثلاثه نگهداری نمایند.

۵. مدیریت تصفیه کابل بانک، موظف است تا برنامه زمانی مشخص را به منظور ختم پروسه تصفیه دارایی های کابل بانک، تا ده روز از تاریخ صدور این حکم ترتیب نماید.

۶. مدیریت تصفیه کابل بانک، آن عده مقروضین خویش را که تا هنوز قروض تعهدشده شان را تأدیه ننموده اند، طی مدت پنج روز با در نظر داشت قوانین نافذ جهت تحصیل پول احضار نماید. لوی خانونالی، وزارت امور داخله و سایر مراجع ذیربط جهت تحصیل قروض و دارایی های کابل بانک، با مدیریت تصفیه کابل بانک همکاری همه جانبه نمایند.

۷. به لوی خانونالی، وزارت مالیه، وزارت امور خارجه و د افغانستان بانک وظیفه سپرده میشود تا به منظور

منجمدسازی و استرداد پول های سرقت شده کابل بانک که به خارج از کشور انتقال گردیده است، در ظرف ۱۰ روز از طریق مراجع دیپلماتیک، با نمایندگان کشورهای ذیربط جهت پیگیری متداوم، درخواست همکاری های دوجانبه حقوقی جهت شمولیت وجوه تمامی مقروضین کابل بانک، ارسال نماید.

۸. وزارت مالیه موظف است تا در ظرف ده یوم، اسناد پروسه خصوصی سازی نوی کابل بانک را طی مراحل نموده جهت منظوری به مقام عالی ریاست جمهوری پیشنهاد نماید.

۹. ادارات ذیربط، از پیشرفت کار خویش در ختم هر هفته الی ختم میعاد معینه به مقام عالی ریاست جمهوری گزارش دهند.

۱۰. ریاست عمومی اداره امور دارالانشای شورای وزیران از تطبیق حکم نظارت نماید. این حکم در حالی صادر می شود که دو هفته قبل، کمیته مستقل مشترک و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری نتایج تحقیق تازه اش را در مورد قضیه کابل بانک اعلام کرد. برپایه یافته های این کمیته، کابل بانک نو در چهار سال گذشته، نزدیک به ۴۷ میلیون دالر ضرر کرده است.

جنوری ۲۰۰۴: کابل بانک با سرمایه ۵ میلیون دالر ایجاد شد و بعد از مدت مشترکین کابل بانک به یک میلیون و سیصد هزار نفر رسید.

۲۰۱۰: روزنامه آمریکایی واشنگتن پست در مقاله خود از بحران در کابل بانک خبر داد.

سپتامبر ۲۰۱۰: بانک مرکزی افغانستان مدیریت کابل بانک را به دست گرفت.

فیروزی ۲۰۱۱: صندوق بین المللی پول پیشنهاد کرد که برای تثبیت نظام متزلزل مالی در افغانستان کابل بانک به فروش برسد.

اپریل ۲۰۱۱: حامد کرزی، سهام داران کابل بانک را به سهل انگاری و غفلت متهم کرد.

اپریل ۲۰۱۱: عبد القدیر فطرت، رئیس بانک مرکزی افغانستان به اعضای مجلس نمایندگان گفت که برادر رئیس جمهوری و برادر معاون اول او در بحران کابل بانک دست داشته اند.

جون ۲۰۱۱: عبدالقدیر فطرت، رئیس بانک مرکزی افغانستان در آمریکا از مقامش استعفا داد. او گفت که به خاطر حفظ جانش درواشنگتن استعفا خود را اعلام کرده است.

جون ۲۰۱۱: اداره امنیت ملی افغانستان از بازداشت شیرخان فرنود رئیس سابق کابل بانک و خلیل الله فیروزی رئیس بخش اجرایی این بانک خبر داد.

سپتامبر ۲۰۱۱: وزیر مالیه اعلام کرده که پرداخت ۷۳ میلیون دالر از سوی بانک مرکزی به کابل بانک، باعث قطع کمکهای خارجی به افغانستان شده است.

اپریل ۲۰۱۲: اعضای گروپ اقتصادی شورای وزیران خواستار تاسیس خارنوالی و محکمه ویژه برای رسیدگی به دوسیه مالی کابل بانک شد.

نوامبر ۲۰۱۲: اولین نشست علنی محکمه رسیدگی به بحران کابل بانک برگزار شد.

مارچ ۲۰۱۳: شیرخان فرنود و خلیل الله فیروزی از سوی محکمه هریک به تحمل پنج سال حبس محکوم به مجازات شدند.

اکتبر ۲۰۱۴: اشرف غنی احمدزی رئیس جمهوری جدید افغانستان در فرمانی دوسیه کابل بانک را بازگشایی کرد و دستور داد که ظرف یک ماه و نیم ماه محکمه عالی دوسیه کابل بانک را نهایی کند.

اقدامات جدی اشرف غنی رییس جمهور، در روزهای نخست کاری دولت جدید، مردم کشور را که طی ۱۳ سال گذشته با فساد اداری خوگرفته بودند و تقریباً این پدیده شوم را جزء دولت و حکومت می پنداشتند و حاضر بودند که به خاطر

اجرا شدن کارشان حتی به پایین رتبه ترین مأمور دولتی پول پرداخت کند، با شنیدن صحبت های جامع رییس جمهور در روز تحلیف، به آینده امیدوار شدند و احساس کردند که دولت جدید دیگر دولت ۱۳ سال گذشته نخواهد بود که برای امضای یک

مأمور ساده و یا راهنمایی یک آبدارچی (خانه‌سامان) باید مبلغی را تحت نام شیرینی (رشوت) به آنان پرداخت کنند. بین امیدواری‌ها زمانی در میان مردم بیشتر شد که رییس‌جمهور جدید، با صدور فرمانی از دادستان کل کشور خواست تا دوسیه جنجالی «کابلبانک» را به جریان بیاورد و زمینه بازداشت تمامی کسانی را که در مسئله کابلبانک متهم شناخته شده‌اند را مساعد سازد. رییس‌جمهور در این فرمان خود تأکید کرده است که پرونده کابل را به زودی حل خواهد کرد و تصریح کرده است که تمامی پول‌های سرقت‌شده را به صاحبان اصلی آن بر می‌گرداند. او همچنان بارها تأکید کرده است که فساد و فاسد در دولت به رهبری او جایگاهی ندارد. باورمندی مردم نسبت به مبارزه رییس‌جمهور علیه فساد اداری بیشتر از گذشته شده است. این باورمندی تا حدی است که دوسیه کابلبانک و مبارزه با فساد اداری به یکی از موضوعات مهم و بحث‌برانگیز در میان مردم مبدل شده است. از سویی هم قاطعیت و جدیت رییس‌جمهور در روزهای نخست کاری مبنی بر مبارزه علیه فساد در کشور، مردم را به آینده روشن‌تر امیدوار ساخته است. در این شکی نیست که مبارزه با فساد اداری با چالش‌هایی نیز همراه است. موجودیت فساد در ارگان‌های عدلی و قضایی و دست‌داشتن زورمندان و افراد بانفوذ در سطوح مختلف دولتی، از جمله «محمود کرزی» برادر رییس‌جمهور پشین، «حسین فهیم» برادر مارشال «فهیم» و کسانی دیگر در بحران کابلبانک، رسیدگی به این دوسیه را بیشتر با مشکل مواجه می‌سازد. از سویی هم متواری‌بودن تعدادی از متهمان اصلی بحران کابلبانک و دست‌رسی‌نداشتن دولت به آنان، می‌تواند روند رسیدگی به این پرونده را با کندی مواجه سازد یا حتی در مواردی، رسیدگی به این دوسیه و دست‌گیری این افراد را غیرممکن می‌سازد. بارها از زبان کسانی که صلاحیت رسیدگی به قضیه کابلبانک را به عهده دارند شنیده شده است که با درخواست مکرر از پولیس بین‌المللی (اینترپول) هنوز موفق نشده‌اند که تعدادی از متهمان کابلبانک را که در خارج از کشور به‌سر می‌برند، به پای میز محاکمه بکشانند.

تمامی موارد ذکر شده می‌تواند روند رسیدگی به پرونده کابلبانک را با چالش مواجه سازد؛ اما اگر اراده و عزم کافی همراه با جدیت برای پی‌گیری و رسیدگی به این پرونده جنجالی وجود داشته باشد، قطعاً راه‌هایی وجود دارد که بتوان از طریق آن پرونده کابلبانک و ده‌ها پرونده خرد و بزرگ دیگر که به نحوی به سرقت اموال عمومی، غصب زمین و فساد اداری مربوط می‌شود را به آسانی حل کرد؛ چنانچه نمونه‌های زیادی از این قبیل و به‌مراتب بزرگتر در کشورهای پساجحان منطقه و جهان تجربه شده و بسیار خوب و مؤثر هم بوده است.

حضرت عمر زخیلوال مشاور اقتصادی رییس‌جمهور غنی و سرپرست وزارت مالیه می‌گوید محمود کرزی مشکل کابل بانک را حل نساخته و همچنان قرضه‌های خود را از بانک ملی افغان و پشتنی بانک نپرداخته است.

پس از صدور فرمان رییس‌جمهور غنی برای بررسی دوسیه کابل بانک پیشین، محمود کرزی و حسین فهیم از جمله سهامداران این بانک بودند که به نحوی در بحران کابل بانک دخیل دانسته می‌شدند. محکمه ویژه که پس از سقوط کابل بانک تشکیل شد بیست و دو تن از افراد دخیل در بحران کابل بانک را محکوم به مجازات کرد اما این دو تن در این فهرست شامل نبودند. رییس این محکمه پیش از این گفته بود که آنان قرضه‌های خود را نپرداخته‌اند و مسوولان تصفیه کابل بانک به گفته وی تأیید کرده است که آنان مشکل ندارند. عمر زخیلوال گفته بود که محمود کرزی در معضل کابل بانک دخیل است. محمود کرزی موضوع کابل بانک خود را حل نساخته، موضوع سمنت غوری، قرض بانک ملی و بانک پشتنی را حل نکرده است در قدم اول او باید تصفیه حساب کند.

وزیر مالیه قبلی تاکید می ورزد به خاطر فشار فرمایشات محمود کرزی را نپذیرفته و هیچگاهی نخواهد پذیرفت. زاخلوال میگوید حتمی از محمود کرزی و سایر افراد حساب و کتاب صورت خواهد گرفت تا حقی که بالای آنها است بپردازند. اما پیش از این محمود کرزی به شدت اتهام های وزیر مالیه را رد کرده گفته بود که قرضه های کابل بانک را پرداخته است. محمود کرزی زاخلوال مشاور اقتصادی رییس جمهور و سرپرست وزارت مالیه را به دست داشتن در فساد و اختلاس متهم کرده گفته بود که کابل بانک را زاخلوال همراه با سایر همکاران داخلی و خارجی اش سقوط داده است. موضوع رسیدگی به دوسیه بحران کابل بانک یکی از آزمون های بزرگ برای رسیدگی به بزرگترین فساد در برابر حکومت وحدت ملی پنداشته میشود دیده شود که این حکومت چقدر به این مسئله عادلانه رسیدگی خواهد کرد.

اماغنی باورمند است، اصلاح نظام حقوقی، از کارهای آغازین بستر سازی سرمایه گذاری در افغانستان خواهد بود، برای این کار در روز های آینده دو فرد مهم در دادگاه عالی را تعیین خواهد کرد.

یکی از معیارهای انتخاب نیز فهم درست حقوقی اقتصادی است. در دیداری که با مسوولان بانک های خصوصی داشته، توافق شده تا نظام بانکی کشور اصلاح شود. شورای امنیت ملی نیز به گمرکات و هفت ولایتی که از آنجا کالا ترانزیت می شود، برنامه های ویژه کاری ارایه کرده است. هدف حکومت او این است که افغانستان به چهار راه اقتصادی آسیا مبدل شود تا تمامی معاملات تجاری و بانکی کشورها از این طریق انجام شود. اقدامات جدی در بررسی دوسیه این بانک روی دست گرفته شده و امیدوار است که محاکم کشور حکم درست را صادر کنند که به گفته او، بانک ها اساس بنیادی سرمایه گذاری است. در هر یک از سفر های کاری اش نماینده های سکتور خصوصی حضور خواهند داشت.

سوگمندانه باید پذیرفت بیش از چهارماه است که دوسیه کابل بانک جدید باز شده است اما حکومت در محاکمه متهمین و بازگرداندن مقروضات به خزانه دولت ناکام بوده است. اگر مقروضات این بانک که وجه بیت المال دارد به صورت کامل برگردانده نشود، اعتبار حکومت وحدت ملی زیر سوال خواهد رفت.

ناکامی دولت در محاکمه عاملین پرونده کابل بانک و نبود سیستم نظارتی درست، سایر بانک ها را نیز با بحران رو برو می کند. از مجموع پولهای سرقت شده از کابل بانک تا کنون تنها ۲۲۷ میلیون دالر به دست آمده که ۱۷۹ میلیون آن پول نقد است و متباقی ۴۸ میلیون دیگر پولهای ملکیت های متهمین می باشد که از سوی دولت ضبط شده است. این در حالی است که نهادهایی که ملک های ضبط شده را خریداری کرده اند تا کنون پول آنرا به خزانه دولت پرداخت نکرده اند. رییس جمهور غنی پس از به قدرت رسیدن طی فرمانی دستور داد که دوسیه کابل بانک که اعتبار افغانستان را در سطح جهان خدشه دار کرده است، باید دوباره بررسی شود، اما این قضیه آنگونه که باید، بررسی نشد و در نیمه راه باقی ماند. رییس اجرایی دیدبان شفافیت افغانستان، گفت: با وجود اینکه بازکردن دوباره دوسیه کابل بانک با استقبال گرم مردم و جامعه جهانی روبرو شد، اما سهل انگاری در تکمیل و اجرایی کردن آن، کارکرد صادقانه حکومت جدید را در این راستا زیر سوال برده است. سارنوالی و پولیس در زمینه تطبیق فرمان رییس جمهور کوتاهی کرده و عاملان اصلی فساد کابل بانک که از پشتیبانی قوی سیاسی برخوردارند را به پای میز محاکمه نکشاند چنانکه آزادانه گشت و گذار می کنند. از زمان ایجاد کابل بانک جدید، بیش از ۵۰ میلیون دالر متضرر گردیده و غرامت آنرا مردم افغانستان پرداخته اند.

ادامه دارد

[بقیه گزیده های مقالات \(صباح \) اینجا کلیک نماید](#)